

1. Как смятате, че могат да се формулират национални и регионални мерки за реагиране, като вземем предвид интересите на бизнес общността и по-специално на младите и иновативни ММСП?

Възстановяването от последиците на COVID-19 кризата ще бъде успешно само ако е придружено от реструктуриране на нашето общество: трябва да се съсредоточим върху възстановяване и подобряване функционирането на нашите икономики. ЕС прави именно това - същевременно гарантира доброто управление и демократичното развитие на страните.

Трябва да се използват всички средства, за да се избегне трайната загуба на промишленото производство. По-специално е необходимо:

- да се очертаят въздействието на COVID-19 върху отделните сектори и веригите за доставки, като се отговори на техните специфични нужди, и едновременно с това успешно да се възстанови производството и заетостта;

- (пре) изграждане на интегрирани индустриални вериги за доставки в рамките на ЕС, пренасочване на стратегически дейности и осигуряване на сигурност на доставките в сектори като енергетиката, здравеопазването и фармацевтиката.

Това означава, да се подкрепят компаниите, които се преместват в Европа, като се позволи на ЕС да си възвърне контрола върху производството, и да намали нарастващата си зависимост от вноса на ключови артикули като респиратори, маски и други стоки, което бе разкрито от разпространенията на COVID-19 пандемия.

Планът за възстановяване на ЕС (включително фондът за възстановяване на ЕС от следващо поколение - Next Generation Recovery Fund):

- ще даде тласък на новата индустриална стратегия на ЕС чрез удвояване финансовия капацитет на InvestEU, създаване на механизъм за стратегическо инвестиране;

- предоставя истински европейски отговор на пандемичната криза;

- допринася за избягване на асиметричното възстановяване и засилва вътрешната сплотеност и солидарност;

- значително увеличава ресурсите на Фонда за справедлив преход;

- дава тласък на обществените и икономически приоритети.

Приоритетните краткосрочни спешни мерки, които са ключови за МСП, особено за микробизнеса, трябва да бъдат насочени към осигуряване на ликвидност, прозрачно и своевременно отреагиране на създалата се настояща ситуация, чрез въвеждането на справедлив лихвен процент, и същевременно без създаване на неоправдани пречки и необосновани административни тежести. Мерките за подкрепа на ниво ЕС трябва да достигнат ефективно до МСП възможно най-бързо, като изпълнението им се оценява и наблюдава отблизо на равнище ЕС и в самите държави-членки, въз основа на подходящ общ механизъм за получаване на обратна връзка, където организациите на МСП, финансовите посредници и банковия и кредитния сектор да гарантират, че могат да споделят своите данни.

Трябва да се насърчава повишаването на квалификацията и обучението на предприемачите. Стратегията може да определи мерки за по-нататъшно повишаване на мобилността на работната сила в рамките на ЕС, както и на трети страни. ЕК, заедно с държавите-членки, трябва да предоставят на МСП изградена инфраструктура за иновации, т.е. лаборатории, ИКТ съоръжения, офис сгради и правна подкрепа и подпомагане на областите, свързани с интелектуалната собственост (IP). ЕК може също така да стимулира правителствата да подсилят

среда, в която МСП да могат да тестват своите разработени прототипи, като по този начин да се улесни финансирането на иновативните МСП, чрез намаляване на техническия риск за инвеститорите. Развиването на ефективни ИТ умения, чрез въздействие върху учебните програми на училищата, също е от ключово значение.

Жизненоважно е успешното утвърждаване и надграждане на цифровите умения на работната сила в ЕС за настъпващата нова фаза на индустриализацията. Настъпването на дигиталната ера може да бъде постигнато само чрез добре квалифицирана и подготвена работна сила.

Инвестирането в изкуствен интелект и интелигентното използване на данни, като същевременно се защитава и неприкосновеността на личния живот на европейските предприятия и потребители, е от ключово значение, и това може да бъде постигнато само чрез насочване на европейските фондове за иновации към въвеждането на нови цифрови технологии. МСП играят жизненоважна роля в този процес и осигуряването на подходящо финансиране за тяхното развитие е от изключително значение.

2. Какви политически мерки, според вас, биха ускорили навлизането на цифровите технологии от ММСП и тяхното успешно интегриране на глобалните пазари?

Пандемията ни показва, че цифровата революция е важна част от повишаването на устойчивостта на нашите общества.

Подобряването на цифровия капацитет на МСП е от изключително значение, и това трябва да започне от най-малко подготвените групи МСП, а именно, напр. микрофирмите, които имат много ограничен или никакъв опит в областта на цифровизацията. Те трябва да са обект на курсове за дигитални иновации и умения, и които да са насочени както към МСП предприемачите, така и към техните служители. Техните нужди трябва да бъдат разгледани допълнително при оформянето на центровете за дигитални иновации (ДИИ), предвидени в Стратегията на ЕС за МСП, така че да им позволят да надградят и подобряват своите професионални умения, като станат активни потребители на нови технологии.

Новата стратегия за данни на ЕС има за цел да направи данните по-широкодостъпни и да даде възможност за активен обмен на данни между бизнеса и правителствата в техните страни. Трябва да се подсигури и **свободното движение на данни**. Трябва да се насърчава споделянето на данни между всички участници на пазара, за да се подобри сътрудничеството в рамките на веригите за доставки.

Широколентовата мрежа в ЕС - като съществена предпоставка за дигитализация - трябва да бъде разширена всеобхватно, за да могат компаниите да станат по-дигитализирани, без да има изоставане на нито една от тях. Тъй като ЕС все още постига твърде ограничен напредък в тази сфера, особено в селските райони, където се намират много МСП, всички други общоевропейски инициативи трябва имат това предвид при предприемането на действия и да започнат именно от там.

Необходими са **целенасочени мерки за подкрепа**, които трябва да бъдат фокусирани върху дигитализацията и засилената свързаност на сектори като здравеопазване, образование, публична администрация, храни и селско стопанство, производство и транспорт. Цифровата трансформация трябва да се основава на откритост (т.е. независимост), простота, интелигентност, автоматизация, доверие и сигурност, докато се стремим да изградим нови

бизнес модели, процеси, софтуер и системи. ЕС трябва да ускори инвестициите в енергийната ефективност, транспорта, нисковъглеродните индустриални процеси, където в основата трябва да стои цифровизацията, и да играе ключова роля в целия този процес.

Разгръщането на всеобхватни **мрежи с голям капацитет и сигурност** трябва да се ускори, чрез стимулиране на частните инвестиции и увеличаване на финансирането за селските и слабо населените райони. Планираното разширение на спектъра, което може би е било отложено поради кризата с COVID-19, също трябва да се ускори след възобновяване на нормалните операции и процеси. Същевременно, правителствата също трябва да дадат приоритет на по-нататъшните нови разширения на спектъра на мрежите – чрез освобождаване от лицензия, за да направят безжичната свързаност още по-стабилна.

В същото време трябва да осъзнаем, че цифровите технологии са инструмент, а не крайна цел и да се стремим никой да не остане по-назад при постигането на тази цел. Трябва да поставим „публичната собственост“ на рамката, очертаваща цифровите технологии и да я насочим към високите стандарти за устойчивост, включително чрез засилени демократични и технологични предпазни мерки, придружени от мерки за подкрепа на разходите и познанието, които да не оставят никой зад себе си.

3. Ще повлияе ли пандемията върху интеграцията на региона на ЕСА (Европа и Централна Азия) в глобалната икономика и по-специално в икономиките на ЕС?

Кризата с Covid-19 има дълбоко и безпрецедентно въздействие и Европа трябва да отговори със силен, социален, устойчив и приобщаващ план за възстановяване на ЕС, който ще е в подкрепа на компаниите и хората. В тази връзка, **Европейският икономически и социален комитет**, интегрира измерението Covid-19 във всички свои неотдавнашни становища, като посочи важността за спешна и дълбока реакция, и предложи конкретни решения за приобщаващо и всеобхватно възстановяване.

Кризата също така показва, че международната свободна търговия не предлага гаранции по отношение на сигурността на доставките, дори при съществуващите хранителни и здравни продукти, и индустриални запаси.

Националните ограничения за износ на основни медицински консумативи и лични предпазни средства, националният егоизъм и провалите в солидарността и международното сътрудничество, влияят негативно върху най-уязвимите страни и забавят икономическото възстановяване на региона.

Търговията ще има ключова роля за насърчаването на устойчивото икономическо възстановяване от кризата и ще позволи на компаниите да възстановят и реорганизират своите разрушени вериги на доставки. Настоящата криза подчертава значението на глобалното сътрудничество и показва, че националните и едностранните решения не са отговорът, нито на европейско, нито на глобално ниво.

ЕС не е самодостатъчен и зависи от достъпа до международните пазари. Нуждае се от устойчиви, диверсифицирани и отговорни глобални вериги на доставки. Необходими са по-силни инструменти за постигане на устойчива програма за търговия и инвестиции във всичките им измерения. Подобна програма трябва да е в съответствие със „Зелената сделка“ и да показва еднаква амбиция по отношение на ефективното прилагане на трудово-правните разпоредби. Тя трябва да надхвърля старите търговски модели, като допринася за един нов модел, който е

икономически устойчив, по-екологичен, социално устойчив и отговорен. Кръговата икономика е практически пример за това, как се изграждат устойчиви икономики, като компаниите се фокусират върху използването на вторичните суровини, индустриалната симбиоза, иновациите и устойчивото потребление. Светът след пандемията трябва да създаде нова система от международни отношения, глобална икономика и солидарност. ЕС трябва да играе водеща роля в тази нова система на международни отношения, основана на солидарност и сътрудничество за развитие. Освен това, съюзът трябва да поддържа и евентуално да повишава нивата на ангажираност в този процес.

Осигуряването на равни условия за всички участници в световната икономика може да сложи край на експлоатацията на работници. Включването на стандартите на МОТ и устойчивото развитие в правилата на СТО и други институции, свързани с ООН, може значително да допринесе за изграждането на нов, справедлив икономически ред и справедлива и интелигентна глобализация като цяло.

4. Как могат да бъдат имплементирани отговорите, получени от COVID-19 кризата, за да се възстанови бързо регионалната икономика от рецесията и да се насочи към курса на дигитална трансформация?

Пандемията предизвика мащабна икономическа рецесия, като Европейската централна банка прогнозира спад от 8,7% за 2020 г. в еврозоната.

Възстановяването от последиците от коронавирусната криза ще бъде успешно само ако е придружено от реструктуриране на нашето общество: **сега трябва да се съсредоточим върху възстановяването от нея.** Не можем просто да възстановим това, което сме имали в миналото: **трябва да го реструктурираме и подобрим.**

Мерките за подкрепа на ниво ЕС трябва да достигнат ефективно до всички МСП възможно най-бързо, като изпълнението им се оценява и наблюдава отблизо от ЕС и държавите-членки, въз основа на подходящ общ механизъм за обратна връзка, където организациите на МСП, финансовите посредници и банковия и кредитния сектор, гарантирано да могат да споделят своите данни.

Преходът към неутрална икономика изисква сигурни чисти енергийни източници. Реформираното енергийно регулиране и общоевропейското сътрудничество по отношение на потребителите и по-нататъшното свързване на мрежите, са от първостепенно значение. Освен това трябва да проучим алтернативни източници на енергия и да придадем тежест на децентрализираните и кооперативни решения за „чиста енергия“.

Европейската индустрия ще бъде **дигитализирана** или ще престане да съществува, изпреварена от по-ефективни и по-бързи конкуренти – участници на пазара. Това също ще изиска засилване на инвестициите, за да се увеличи силата на растеж на новите ИКТ сектори, като „икономиката за данни“, „Интернет на нещата“, облачните изчисления, изкуственият интелект и напредващото производство. Инвестициите в цифрова инфраструктура трябва да достигнат до всички региони и до държавите-членки.

Надграждането на европейската работна сила с цифрови умения за новата фаза на индустриализация е жизненоважно. Приемането на „дигиталната ера“ може да бъде постигнато само с квалифицирана и добре подготвена работна сила.

Трябва да се използват всички средства, за да се избегне трайната загуба на промишленото производство. По-специално е необходимо:

- да се очертаят въздействието на COVID-19 върху отделните сектори и веригите за доставки, като се отговори на техните специфични нужди, и едновременно с това успешно да се възстанови производството и заетостта;

- (пре) изграждане на интегрирани индустриални вериги за доставки в рамките на ЕС, пренасочване на стратегически дейности и осигуряване на сигурност на доставките в сектори като енергетиката, здравеопазването и фармацевтиката.

Това означава да се подкрепят компании, които се преместват в Европа, като се позволи на ЕС да си възвърне контрола върху производството, и да намали нарастващата си зависимост от вноса на ключови артикули като респиратори, маски и други стоки, което бе разкрито от пандемията от COVID-19.

Планът за възстановяване на ЕС (включително фонд за възстановяване на ЕС от следващо поколение):

Планът за възстановяване на ЕС (включително фондът за възстановяване на ЕС от следващо поколение - Next Generation Recovery Fund):

- ще даде тласък на новата индустриална стратегия на ЕС чрез удвояване финансовия капацитет на InvestEU, създаване на механизъм за стратегическо инвестиране;

- предоставя истински европейски отговор на пандемичната криза;

- допринася за избягване на асиметричното възстановяване и засилва вътрешната сплотеност и солидарност;

- значително увеличава ресурсите на Фонда за справедлив преход;

- дава тласък на обществените и икономически приоритети.

Приоритетните краткосрочни спешни мерки, които са ключови за МСП, особено за микробизнеса, трябва да бъдат насочени към осигуряване на ликвидност, прозрачно и своевременно отреагиране на създалата се настояща ситуация, чрез въвеждането на справедлив лихвен процент, и същевременно без създаване на неоправдани пречки и необосновани административни тежести. Мерките за подкрепа на ниво ЕС, трябва да достигнат ефективно до МСП възможно най-бързо, като изпълнението им се оценява и наблюдава отблизо на равнище ЕС и в самите държави-членки, въз основа на подходящ общ механизъм за получаване на обратна връзка, където организациите на МСП, финансовите посредници и банковия и кредитния сектор да гарантират, че могат да споделят своите данни.

5. Може ли процесът на възстановяване да олицетворява трансформираща програма за равенство между половете и платформа за успешно включване на жените и младите хора в производствения сектор?

COVID-19 вече оказва своето негативно въздействие върху пазара на труда. Освен опасенията за здравето на работещите и техните семейства, вирусът и последващите икономически трусове, оказват влияние и върху пазара на труда по три определящи начина: 1) броят на работните места (безработица и под-заетост); 2) качеството на извършваната работа/дейност; и 3) ефектите върху специфични групи от населението, които са по-уязвими. Някои категории работници са по-засегнати от други, като: младите хора и жените, защото са преобладаващата част в по-силно засегнатите сектори или защото остават вкъщи, за да се грижат

за членовете на своите семейства, възрастните работници, работници мигранти и работници с увреждания, самонаетите, нископлатените работници и хората, наричани „невидими“ работници, т.е. тези, които работят в областта на „сивата икономика“.

По отношение на жените:

Жените представляват по-голямата част от работещите в сектори, като: здравеопазването, социалните грижи и социалните услуги, което, от своя страна ги постави на първа линия по време на пандемията и застраши тяхното здраве. Тъй като работните места, заети от жени, са в повечето случаи нископлатени, подценявани и в повечето случаи несигурни, от съществено значение е да се даде по-голямо социално признание и икономическа значимост на тези професии, което, би допринесло за подобряване на заплащането на техния труд и други различия, свързани с пола.

Новата стратегия на ЕС за равенство между половете трябва да бъде приложена незабавно, за да се предотврати продължаващото подценяване на женския труд и неговото заплащане в условията на COVID – 19 пандемия.

Кризата от COVID-19, също така, подчерта необходимостта от финансиране на мерки в полза на постигането на баланс между професионалния и личния живот, липсата на които често е „виновник“, заедно с постоянните стереотипи, за пропуските в икономиката, свързани с пола.

Жените все още носят основната тежест на грижите за дома, което силно ограничава тяхното социално и икономическо овластяване и им пречи да получават справедливо заплащане. ЕИСК, от своя страна, препоръчва систематичен подход към политиките за осъществяване на грижи, и настоятелно призовава държавите-членки на ЕС да продължат усилията си за увеличаване на предлагането, достъпността и качеството на образованието и услугите за полагане на грижи в ранна детска възраст. Организацията на гражданското общество, могат да изиграят жизненоважна роля в превенцията на насилието над жени, и в популяризирането на чувствителната тема, свързана с половете особености, чрез повишаване на осведомеността и събиране и споделяне на добри практики. ЕИСК повтори предложението си за създаване на спешен „правен“ фонд на равнище ЕС, който да предоставя подкрепа на организации на гражданското общество, които оспорват законодателството, което нарушава правата на жените в съда.

Държавите-членки трябва да приемат специфични мерки за подобряване на образованието и кариерното ориентиране за осъществяване противодействие на сегрегацията между половете в образованието и заетостта, което понастоящем пречи на много момичета и млади жени да изберат кариера, която се счита за по-малко традиционна. ЕИСК, също така, призовава за действия за намаляване на дигиталната неравнопоставеност между половете и насърчаване на жените да влизат в сектори, като STEM, AI и ИКТ, които имат по-добри перспективи за изграждане на кариера и възможности за по-добро заплащане.

По отношение на младите хора:

Те са по-силно засегнати от кризата, и безработицата има оказва трайно негативно въздействие. Затова, те се нуждаят от ефективна и целенасочена подкрепа - по отношение на работните места и повишаването на квалификацията или преквалификация им. Производственият сектор със сигурност може да предложи много такива възможности.

Сред вече научените уроци, знаем, че групата от млади хора е разнообразна и се нуждае от индивидуален подход. В тази връзка съществува група NEET, включваща – младежи, които не

са на работа или включени в образователен процес, преждевременно напусналите училище, и тези, които са в неравностойно положение (роми, мигранти, хора с увреждания). Всички те се нуждаят от конкретна помощ, и едно от основните предизвикателства е осъществяването на пълен обсег на тази група млади хора.

Сътрудничеството между министерствата, обществените служби по заетостта, младежките организации, социалните партньори и съответните НПО - та и други заинтересовани страни, са ключови за намирането на най-доброто решение за младите хора.

За да се осигурят бързо възможности за заетост на онези млади хора, които са били засегнати от кризата с COVID-19, стимулите за заетост, субсидиите за заплащане и бонусите за наемане на работа на компаниите, наистина биха могли да бъдат добри решения в тази връзка. Възможностите за обучение и чиракуване също са от полза.

6. Какви политически мерки трябва да бъдат разработени, за да се гарантира ускорено внедряване на цифровите технологии сред ММСП и тяхното интегриране при веригите за доставки?

Кризата с коронавируса показва, че цифровата революция е важна част от повишаването на устойчивостта на нашите общества при кризи. Инвестирането в цифровизацията на основни услуги и увеличаването на способността на правителствата, законодателната власт и публичните институции да предоставят своите услуги по време на криза, е от първостепенно значение.

Подобряването на цифровия капацитет на МСП е жизненоважно. То трябва да започне с най-малко подготвените групи на МСП. **Подобряването на цифровия капацитет на МСП** е от изключително значение, и това трябва да започне от най-малко подготвените групи МСП, а именно, напр. микрофирмите, които имат много ограничен или никакъв опит в областта на цифровизацията. Те трябва да са обект на курсове за дигитални иновации и умения, и които да са насочени, както към МСП предприемачите, така и към техните служители. Техните нужди трябва да бъдат разгледани допълнително при оформянето на центровете за дигитални иновации (ДИН), предвидени в Стратегията на ЕС за МСП, така че да им позволят да надграждат и подобряват своите професионални умения, като станат активни потребители на нови технологии.

Новата стратегия за данни на ЕС, има за цел да направи данните по-широкодостъпни, и да даде възможност за активен обмен на данни между бизнеса и правителствата в техните страни. Трябва да се подсигури и **свободното движение на данни**. Трябва да се насърчава споделянето на данни между всички участници на пазара, за да се подобри сътрудничеството в рамките на веригите за доставки.

Широколентовата мрежа в ЕС - като съществена предпоставка за дигитализация - трябва да бъде разширена всеобхватно, за да могат компаниите да станат по-дигитализирани, без да има изоставане на нито една от тях. Тъй като ЕС все още постига твърде ограничен напредък в тази сфера, особено в селските райони, където се намират много МСП, всички други общоевропейски инициативи трябва имат това предвид, при предприемането на действия и да започнат именно от там.

В същото време трябва да осъзнаем, че цифровите технологии са инструмент, а не крайна цел и да се стремим никой да не остане по - назад при постигането на тази цел. Трябва да поставим „публичната собственост“ на рамката, очертаваща цифровите технологии, и да я

насочим към високите стандарти за устойчивост, включително чрез засилени демократични и технологични предпазни мерки, придружени от мерки за подкрепа на разходите и познанието, които да не оставят никой зад себе си.

7. Как могат финансовите потоци да станат по-достъпни за сектора на МСП?

На равнище ЕС, държавите-членки, трябва да бъдат стимулирани да създават и развиват мрежа от „финансови омбудсмани“, координирана от ЕС. С подкрепата на предложената Работна група за ликвидност на МСП, тази мрежа трябва да използва подходящи методологии за наблюдение на прилагането на новите мерки на ЕС, насочени към краткосрочната ликвидност на микро-МСП, които са предложени на равнище ЕС, и на отделните държави-членки. Освен, че ежедневно помага на МСП за достъп до средства, мрежата може да помогне и на ЕК да събира и анализира качествени данни, за да научи как банките-посредници използват финансови инструменти, за да достигат до МСП, които се нуждаят най-много от финансови ресурси, и защо не им се предоставят кредити, в съответствие с принципите, регулиращи обратната връзка от страна на банките. Мрежата следва, също така, да спомага за разрешаването на различни спорове между МСП от една страна и банките от друга, и други доставчици на финансови услуги.

Източниците на финансиране за МСП трябва да бъдат диверсифицирани чрез насърчаване на капиталовото финансиране и използването на пазарите за растеж на МСП, както и чрез намиране на алтернативни възможности за тяхното посочване - както е случаят с новата Стратегия на ЕС за МСП. Трябва да бъдат въведени конкретни мерки за обучение на мениджърите за предимствата и предлаганите възможности за финансиране.

ЕИСК приветства разработването на частно-публичен фонд и изцяло подкрепя създаването на допълнителни инструменти за генерирането на собствен капитал, квази-собствен капитал, рисков капитал и финансиране за споделен риск на МСП.

Списъкът на МСП, предоставя възможности за бизнеса, но не за всички предприятия, поради, свързаната с това административна тежест и разходи. Използването на акции без право на глас би могло да бъде добър начин за насърчаване на МСП, особено на семейните предприятия, които да получат достъп до капитал, без да губят контрол над своя бизнес. Третирането на капиталовото финансиране, по същия начин, като дълговото финансиране, е друг вид предизвикателство.

Следващият бюджет на ЕС логично ще се фокусира върху привличането на капитал за инвестиции, а стойността на финансирането на общоевропейските дейности за изграждане на капацитет на МСП и съвместни действия, не трябва да се подценява, и е от особено значение в настоящата ситуация. Бюджетът на ЕС е особено важен за мерки за развитие на умения, интернационализация, насърчаване на кръговата икономика, предприемачеството, подкрепа за предприятията в затруднено положение и достъп до обществени услуги. Подобни инициативи могат да доведат до огромна възвръщаемост на инвестициите за данъкоплатците от ЕС и отделните МСП, които да се възползват пряко, така че те също трябва да бъдат включени в ревизираната МФР.

Предприемачеството е движещата сила на МСП. Трябва да се насърчава предприемаческата инициатива, предприемаческото мислене и информираният подход за поемане на риск. Също така е от ключово значение да се осигури по-положителен имидж на

предприемачите, изпаднали във финансови затруднения в следствие на пандемията от COVID - 19.

8. Как инициативите за повишаване на квалификацията и обучението могат да дадат по-големи възможности за предприемачество и заетост, борбата с „изтичането на мозъци“ в развитите страни и добавянето на стойност?

COVID – 19 кризата показва, че цифровата революция е важна част от повишаването на устойчивостта на нашите общества.

Трябва да поставим работни места в основата на Стратегията за възстановяване, като повишим значението на ноу-хау и непрекъснатото му прилагане чрез системата на образованието, обучението и ученето през целия живот, което да позволи на работна сила в Европа да се адаптира към промяната в производствата, следвайки цифровият и „зелен“ преход.

Надграждането на работната сила в Европа с цифрови умения е жизненоважно. Приемането на „дигиталната ера“ може да бъде постигнато само с квалифицирана и добре подготвена работна сила. Хората трябва да придобият правилните умения чрез първоначално базисно образование и обучение, а след това трябва да продължат да учат, повишавайки уменията за преквалификация на работното място. Ученето през целия живот е от ключово значение, за да се възползваме напълно от технологичните промени. Това изисква активни инструменти на пазара на труда, както и ефективни системи за социална сигурност, основани на солидарност, запазващи европейския социален модел.

В същото време трябва да сме всеобхватни в подхода си, като гарантираме, че никой не остава в капан от „грешната“ страна на „дигиталното разделение“, и че всички получават подходящото, висококачествено образование и обучение - включително хора в неравностойно положение, с по-ниски умения, възрастните работници, безработните, хората в селските райони и хората с увреждания.

Също така трябва да се обърне специално внимание на специфичните за всеки от половете мерки за премахване на „цифровите“ пропуски в уменията; постоянните различия между половете в областта на обучението могат да означават, че жените ще се възползват по-малко от новите възможности за работа в професии, свързани със STEM.

Както традиционните, така и нововъзникващите индустриални сектори ще трябва да разработят проактивен подход, като предвиждат, адаптират и управляват промяната с нови устойчиви технологии, работни места и преквалификация, отговарящи на предизвикателствата на бъдещето, в съответствие със „Социалния индекс“ на Европейския семестьор. Следва да се разработят нови политики, свързани с уменията с участието на организациите на гражданското общество и социалните партньори, за да се ускори адаптирането на системите за образование и обучение в съответствие с търсенето на нови работни места.

Предприемачеството е движещата сила на МСП. Трябва да се насърчава предприемаческата инициатива, предприемаческото мислене и информираният подход за поемане на риск. Също така е от ключово значение да се осигури по-положителен имидж на предприемачите, изпаднали във финансови затруднения. Колкото и да е важно, не е достатъчно само да се съсредоточим върху предприемаческото образование и обучение на всички нива на обучение, а върху повишаване на обществената оценка на ролята на предприемачите, включително чрез популяризиране на добри примери и демонстриране на ролеви модели.

Трябва да се насърчава повишаването на квалификацията и обучението на предприемачите. Институциите на ЕС, заедно с държавите-членки, трябва да предоставят на МСП инфраструктура за иновации, т.е. лаборатории, ИКТ съоръжения, офис сгради и правна подкрепа и такава, свързана с интелектуалната собственост (IP), която на подходящите нива, би намалила значително прага за стартиране на бизнес инициативи. Правителствата на държавите-членки трябва да подсилят среда, в която МСП да могат да тестват своите разработени прототипи, като по този начин да се улесни финансирането на иновативните МСП, чрез намаляване на техническия риск за инвеститорите. Развиването на ефективни IT умения чрез въздействие върху учебните програми на училищата, също е от ключово значение.